

P R E S E N T A C I Ó

14 d'octubre de 2021

Educació híbrida

Com impulsar la transformació digital a l'escola

Dr. Miquel Àngel Prats - @maprats

Professor titular de tecnologia educativa a la FPCEE Blanquerna (URL)
IR de la línia eduTIC del Grup de Recerca PSITIC

ÍNDEX

1. Un conte premonitori...
2. Què ens ha succeït? Què hem vist?
3. On som? Què necessitem?
4. Què proposem?
Cap a on anem?
5. Una darrera idea...

UN CONTE PREMONITORI...

#1

Un conte premonitori?

Durant l'any 1951, Asimov va escriure un conte realment força revelador per aquells que ens agrada i volem conciliar l'educació i la tecnologia. O el que és més exacte, posar la tecnologia al servei de l'educació. El conte intitulat originalment com **The Fun they had** i que el podem traduir per *Com es van divertir* o *La diversió que van tenir* explica de forma molt irònica el futur d'una societat a l'any 2157 on els infants s'escolaritzen a casa per mitjà d'ordinadors i robots.

El conte fa pensar, fa reflexionar i dona joc al debat. Caldria poder-lo treballar ara a les escoles, als claustres i a la formació inicial del professorat.

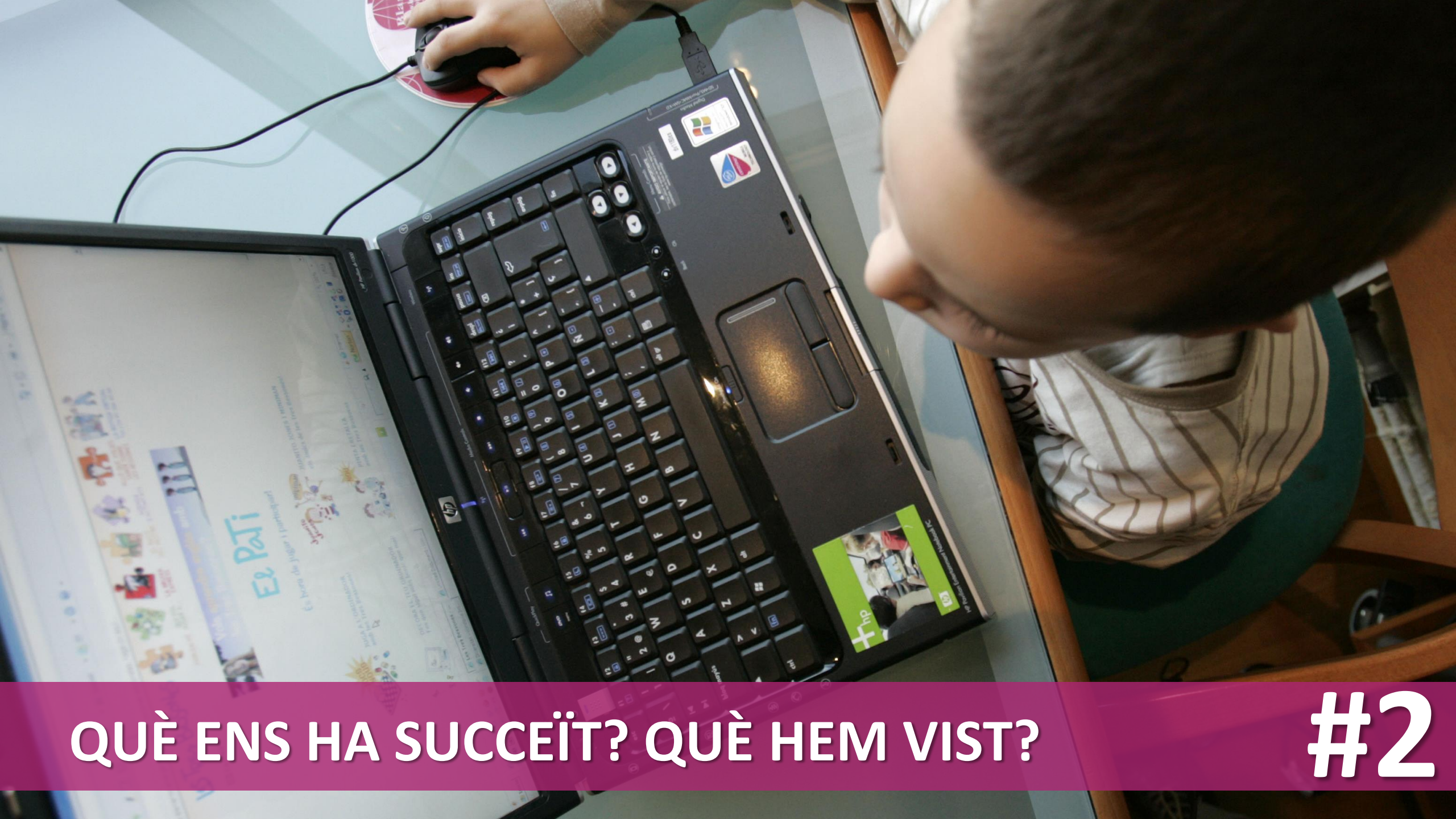
Tal i com ens recorda Genís Roca, estem abocats a canviar i a reinventar-nos.

**Estem preparats?
O bé tornem al passat (de fa 2 anys) i no
"toquem" res?**

Isaac Asimov

The Fun they had

QUÈ ENS HA SUCCEÏT? QUÈ HEM VIST?

#2

Aclariments terminològics

Comparativo

Clases a distancia

- No es necesario contar con conexión a internet.
- Los alumnos deciden en qué momento y lugar estudiar.
- Los materiales de apoyo pueden ser libros y cuadernillos, o multimedia en CD y USB, se entregan al estudiante de forma presencial o por correo certificado.
- La comunicación entre profesor y alumno se da mediante llamadas telefónicas o mensajes de texto.
- Se apoya en recursos como la radio y la televisión.

Clases virtuales

- Se emplea una plataforma, por lo que es necesaria una conexión a internet.
- El docente comparte con los estudiantes diversos materiales de consulta mediante la plataforma.
- Los estudiantes pueden descargar los materiales y subir actividades.
- Es una modalidad asincrónica (el docente y los estudiantes no coinciden en el horario)
- La comunicación entre el profesor y los alumnos es a través de la plataforma o por correo electrónico.

Clases en línea

- Se emplea una plataforma que permita realizar videollamadas grupales, por lo que es necesaria una conexión a internet
- Es una modalidad sincrónica, es decir el profesor y los alumnos coinciden en el horario.
- Las clases son en vivo, se pueden implementar diversas técnicas como el debate o foros.
- La resolución de dudas y la retroalimentación es en tiempo real.

docentesaldia.com

<https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>

https://www.ara.cat/societat/ensenyament-online-confinament-coronavirus_1_1180569.html

<http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/handle/10609/122307>

The Difference Between Emergency Remote Teaching and Online Learning

Charles Hodges, Stephanie Moore, Barb Lockee, Torrey Trust and Aaron Bond Friday, March 27, 2020

16 min read

Well-planned online learning experiences are meaningfully different from courses offered online in response to a crisis or disaster. Colleges and universities working to maintain instruction during the COVID-19 pandemic should understand those differences when evaluating this emergency remote teaching.

SHARE

SOCIETAT | 19/03/2020

Miquel Àngel Prats: "Pretendre fer online el que fas presencialment és un error"

Professor titular de tecnologia educativa a la FPCEE Blanquerna-URL. Coronavirus a Catalunya: l'última hora, en directe

L.v.

EDUCACIÓN

ALBERT SANGRÀ (COORD.)
A. BADIA, N. CABRERA, A. ESPASA, M. FERNÁNDEZ-FERRER, L. GUARDIA, T. GUASCH, M. GUITERT, M. MAINA, J. E. RAFFAGHELLI, M. ROMERO, T. ROMEU

**DECÁLOGO
PARA LA MEJORA
DE LA DOCENCIA ONLINE**

**PROPUESTAS PARA EDUCAR
EN CONTEXTOS PRESENCIALES DISCONTINUOS**

Prólogo de Teresa Guasch

Bretxes digitals

Bretxa digital d'accés: cal disposar d'accés i dispositius TIC i programari

Bretxa digital d'ús: cal tenir habilitats i competències

Bretxa digital d'aprofitament: no només cal saber utilitzar les TIC, sinó que també cal saber desenvolupar les estratègies que possibilitin un ús profitós

Catalunya està immersa en un procés de transformació educativa, i la digitalització pot suposar-ne una acceleració o un retrocés

El Pla d'Educació Digital 2020-2023 impulsat pel govern en plena pandèmia suposa un compromís d'actualitzar progressivament les escoles a l'era digital després d'anys de falta d'inversió.

L'acceleració del pla ha planificat l'equipació progressiva del sistema amb dispositius i connectivitat a 3r i 4t ESO, a l'FP i al Batxillerat i amb programes de formació en competència digital.

La digitalització accelerada ha exigint un sobreesforç per als centres i docents, que han estat capaços de trobar solucions creatives i flexibles en un context molt advers, i que ara es troben amb el repte d'avançar en aquest procés de transformació digital de l'educació.

Però amb dispositius, connectivitat, orientacions i capacitacions bàsiques no n'hi ha prou per assegurar que la digitalització educativa serveix per millorar els aprenentatges i reduir les bretxes digitals.

ON SOM? QUÈ NECESSITEM?

#3

Veure la crisi com a oportunitat de canvi i transformació

'Crisis' se compone de dos ideogramas:

Escritura simplificada

危机

Peligro

Oportunidad

Escritura tradicional

危機

Peligro

Oportunidad

Yuval Noah Harari

EDUCACIÓ (cap.19)

“En un món així, **la darrera cosa que un mestre necessita donar als seus alumnes és més informació.** Ja en tenen massa. En comptes d'això, **la gent necessita** la capacitat de trobar sentit a la informació, de destriar entre allò que és important i el que no ho és, i, sobretot, **combinar molts fragments d'informació per fer-ne una imatge àmplia del món.**”

4 C's: pensament **crític**, **comunicació**, **col·laboració** i **creativitat**.

“**Però al segle XXI quasi no et pots permetre l'estabilitat.** Si intentes mantenir una identitat estable, una feina o una visió del món t'arrisques a quedar endarrerit mentre el món et passa al davant en un obrir i tancar d'ulls.”

“Per sobreviure i prosperar en un món així, **necessitarem un munt de flexibilitat mental i grans reserves d'equilibri emocional.**”

La Fundació Bofill demana que es revisi el Pla d'Educació Digital per convertir la digitalització en una eina de millora dels aprenentatges

El compromís del nou Govern perquè **l'escola no torni a ser com era abans de la pandèmia és una oportunitat** per incloure en el Pla d'Educació Digital **un ús pedagògic de les tecnologies per a un aprenentatge més competencial**, que superi models transmissius i avanci en l'equitat educativa ja des de l'inici del proper curs.

La Fundació Bofill reclama al Departament que impulsi dissenys pedagògics que ajudin a docents i centres a aplicar les tecnologies digitals amb metodologies actives i competencials per evitar que s'utilitzin per reproduir models transmissius.

L'aprenentatge híbrid és el model de digitalització amb més bons resultats: impulsa l'aplicació de la tecnologia per actualitzar les pràctiques educatives i afavoreix la implicació, col·laboració i connexió amb els alumnes.

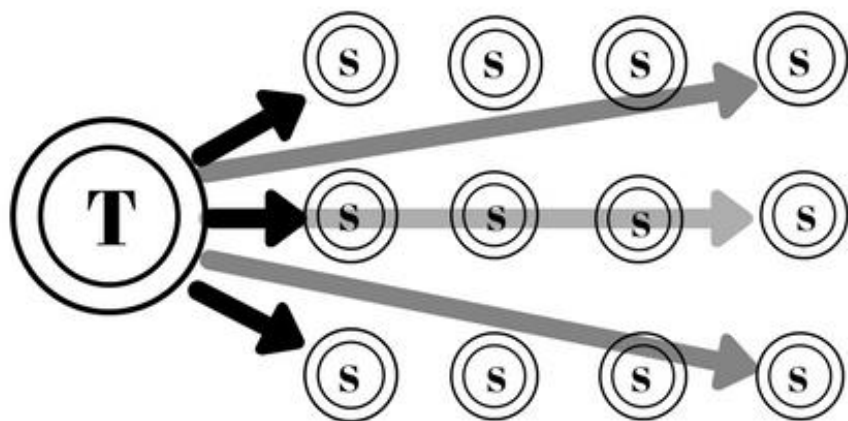

QUÈ PROPOSEM? CAP A ON ANEM?

#4

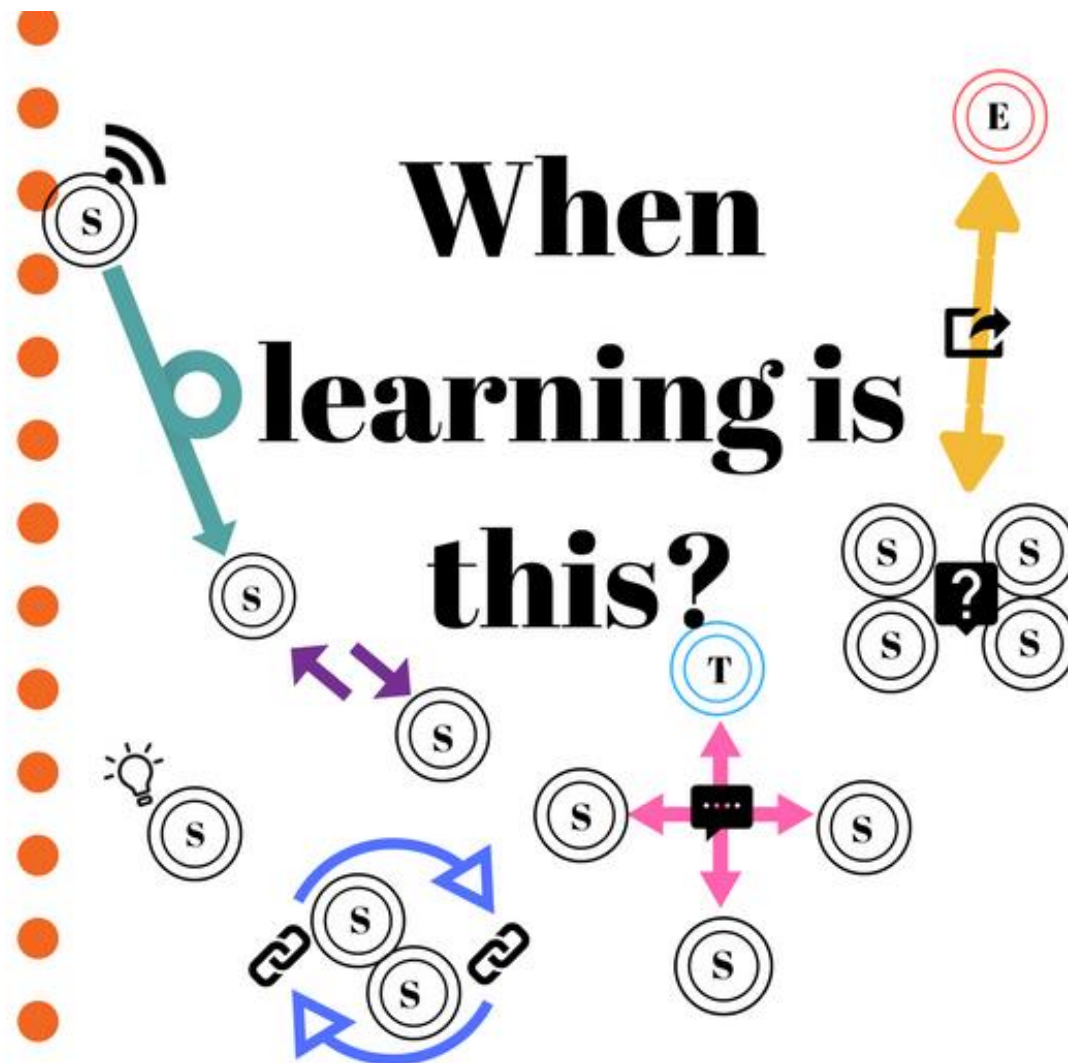
Revitalitzar i reconceptualitzar la presència!

Why teach like this?

EDUCATIONRICKSHAW.COM

When learning is this?

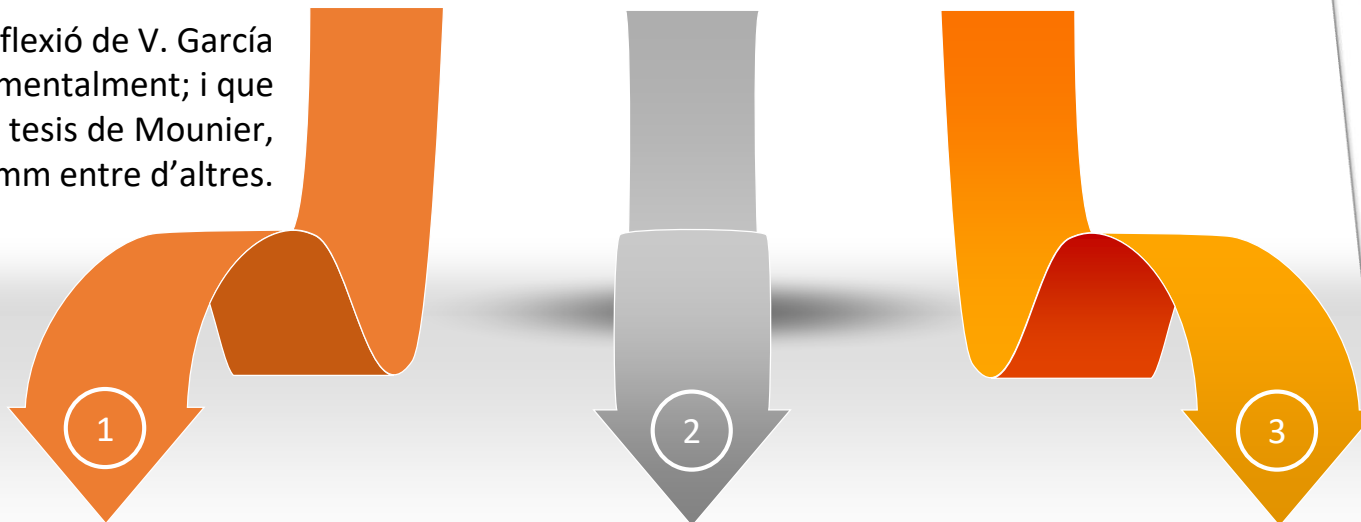

Un model educatiu personalitzat

L'educació personalitzada és un estil pedagògic que en les seves línies bàsiques ja estava pensat i definit en el món filosòfic, psicològic i pedagògic.

L'estil s'alimenta de la reflexió de V. García Hoz i de P. Fauré fonamentalment; i que integra, així mateix, tesis de Mounier, Stefanini, i Fromm entre d'altres.

PROPOSTA METODOLÒGICA

PRINCIPI D'INDIVIDUALITZACIÓ

- Identificació del nivell de l'educand;
- Desenvolupament progressiu de la seva responsabilitat;
- Foment hàbil de la **creativitat**;
- Importància de la motivació.

PRINCIPI D'AUTONOMIA

- Ensenyar a elegir;
- Seleccionar la informació, destriar-la, valorar-la,...
- Prendre decisions adequadament;
- **Pensament crític.**

PRINCIPI DE SOCIALITZACIÓ

- **Interacció amb els altres;**
- **Estem, creixem i som amb els "altres";**
- **Comunicació;**
- **Col·laboració.**

ELS 8 PILARS DE L'EDUCACIÓ HÍBRIDA

L'educació híbrida no consisteix a reproduir pràctiques presencials a l'entorn virtual, sinó que perquè sigui efectiu requereix el redisseny de les activitats amb un enfocament més actiu i la tutorització propera i intensiva de la persona docent.

Els 8 pilars de l'aprenentatge que calen per a les escoles en plena transformació i digitalització educativa són:

Espais i temps flexibles: amb tecnologia i acompanyament

UN DIA EN UN INSTITUT HÍBRID

El primer dia es dedica a planificar la setmana, atendre l'alumnat individualment, tutories de gran grup o bé tutories de projecte per grups de treball. També es poden fer seminaris o workshops temàtics que ajudin al desenvolupament dels projectes en curs.

Es treballa per projectes i es divideixen els grups classe en dos grups de treball (A i B).

Els espais de treball són: les aules de l'institut, els centres cívics, els casals, les biblioteques o els diferents espais comunitaris i l'espai de casa.

<i>DILLUNS</i>	DISTRIBUCIÓ DE PROJECTES	<i>DIMARTS</i>	<i>DIMECRES</i>	<i>DIJOUS</i>	<i>DIVENDRES</i>
TR. PRESENCIAL GR.A I GR. B DIRIGIT / GRUPS AUTÒNOM / TUTORIA	Projectes disciplinars i interdisciplinars per desenvolupar des de casa, a l'institut i en l'entorn comunitari	GRUP A - TR. PRESENCIAL GRUP B - TR. VIRTUAL	GRUP A - TR. VIRTUAL GRUP B - TR. PRESENCIAL	GRUP A - TR. VIRTUAL GRUP B - TR. PRESENCIAL	GRUP A - TR. PRESENCIAL GRUP B - TR. VIRTUAL
1. TUTORIES DE GRUP 2. SEGUIMENT INDIVIDUAL 3. TREBALL PER GRUPS 4. TREBALL TUTORITZAT PER GRUPS 5. SEMINARIS I WORKSHOPS 6. DISSENY I PLANIFICACIÓ SETMANAL	PROJECTE X (STEAM)	GR. A – EXPOSITIVA GR. B – DIRIGIT/GRUPS	GR. A – DIRIGIT/GRUPS GR. B – EXPOSITIVA	GR. A – AUTÒNOM GR. B – DIRIGIT/GRUPS	GR. A – DIRIGIT/GRUPS GR. B – AUTÒNOM
	PROJECTE Y	GR. A – EXPOSITIVA GR. B – DIRIGIT/GRUPS	GR. A – DIRIGIT/GRUPS GR. B – EXPOSITIVA	GR. A – AUTÒNOM GR. B – DIRIGIT/GRUPS	GR. A – DIRIGIT/GRUPS GR. B – AUTÒNOM

Descarrega l'informe Educació Híbrida.
Com impulsar la transformació digital de l'escola

Infografia elaborada per Miquel Àngel Prats

UN DIA EN UN INSTITUT HÍBRID

60%

TREBALL PRESENCIAL

CLASSE EXPOSITIVA

20%

INSTITUT

A

Aules ordinàries: hores de treball incloses en l'horari del projecte amb la presència del professor el grup d'estudiants. **El professor i el grup fan una activitat conjunta pel bé del projecte.**

- Exposicions per part dels professors
- Exposicions per part de l'alumnat
- Seminaris i WorkShops
- Debats i cinefòrums
- Simulacions i Role-playings

TREBALL DIRIGIT I TREBALL PER GRUPS

40%

INSTITUT CENTRE COMUNITARI

B

Aules ordinàries, altres espais del centre educatiu i altres espais comunitaris: hores de treball presencials i virtuals en activitats encomanades pel professor amb un cert seguiment i direcció. Incloses les tutories en grup i les individualitzades. **Són les hores presencials i virtuals per a treballs encarregats en el projecte amb unes pautes concretes d'actuació.**

- Tutories individualitzades i de grup classe
- Seguiments de projectes (presencials i/o virtuals)
- Treball per grups (presencial a l'aula o virtual sincrònic) i amb mentorització
- Visites guiades, pràctiques de laboratori, participació en fòrums i espais virtuals col·laboratius.

40%

TREBALL VIRTUAL

TREBALL DIRIGIT I TREBALL PER GRUPS

20%

INSTITUT CENTRE COMUNITARI

1

Altres espais del centre educatiu, altres espais comunitaris i a casa: hores de treball en activitats no encomanades pel professor i sense seguiment ni direcció. **Són les hores que l'estudiant dedica a fer activitats relacionades amb el projecte per iniciativa pròpia.**

- Lectures, àudios i vídeos
- Treball individual i personal pel projecte
- Cerca d'informació, documentació, contrast i anàlisi
- Estudi

AUTÒNOM

20%

INSTITUT CENTRE COMUNITARI CASA

2

Espais i temps flexibles: amb tecnologia i acompanyament

Objectius i mesures concretes perquè el Pla Digital asseguri la millora dels aprenentatges i la reducció de les bretxes.

L'educació híbrida té l'avantatge de combinar el millor de l'aprenentatge presencial (cohesió grupal, col·laboració, implicació) i la virtualitat i asincronia (treball reflexiu, treball dirigit i autonomia de l'alumne).

D'altra banda, afavoreix l'ús de metodologies actives i l'experiència pràctica de l'alumne, amb una tutorització propera i intensiva per part dels docents que evita la desconexió de l'alumnat i augmenta la seva motivació, implicació i interès.

Per convertir la digitalització en una eina efectiva de millora d'aprenentatges **calen mesures i mecanismes que acompanyin als docents i centres en la transformació digital, i formacions centrades en l'ús pedagògic de les eines digitals** (quan, com i per què s'empren les tecnologies digitals), més que no pas en el coneixement i ús instrumental de les pròpies tecnologies.

Objectius

8 OBJECTIUS PER A UN APRENTATGE HÍBRID

Per impulsar l'educació híbrida a l'escola cal actuar en **8 grans àmbits**, tant de les polítiques públiques com dels centres educatius i el seu entorn:

Avançar en qualitat i
transformació educativa

- 1 Centres i equips docents organitzats per a l'educació híbrida
- 2 Dissenyar experiències d'aprenentatge autèntiques
- 3 Personalitzar els entorns virtuals d'aprenentatge
- 4 Avaluació diversificada i feedback constant

Garantir l'equitat i
la inclusió digital

- 5 Seguiment, comunicació i tutorització constants
- 6 Benestar, seguretat i autonomia digital
- 7 Formació i acompanyament de l'alumnat, el professorat i les famílies
- 8 Garantir equips tecnològics

UNA DARRERA IDEA...

#5

Educació híbrida. Com impulsar la transformació digital a l'escola

*El problema básico no es introducir los ordenadores en la educación, sino
construir un modelo de educación en presencia del ordenador.*

Siguem agossarats...

Blagovest Sendov, psicòleg

AC ⚡ DC

Mientras que una parte significativa del aprendizaje procede de la enseñanza (de la buena enseñanza con buenos profesores), la mayor parte se adquiere mediante la exploración, reinventando la rueda e informándose uno mismo.

Nicholas Negroponte, *El mundo digital*

